

نعم الجلیس

مرقلر

فایمشد. اسلاذک بزه براندینی بو یادکارلر محضا
اخلاذک قدرناشناسانی بوژدن یاد اکرده تواج
ایدلدیکی کپی راغباری قالمادینی ایچون مفاخرین
خطاطین « صریح » یازماش کییدرلر .
(صریح) لر بعض آیات کریمه ایلر برابری
معانی اعتباریلرک قیمتدار ، عادهنا بر دوس
روحانی تشکیل ایلن احادیث نبویه زده حاوی
اولدقلری ایچون عقاید دینهجه بو بویک راهمیتی
حائزدرلر . مثلاً (یدی نله) نیک بره سرقتدن
کیف مانعنی تقالی ایلدیکیز شو حدیث شریفی
تلوات ایچیکیز :

« قال رسول الله صلی الله علیه وسلم . ان احبکم الی
واقریبکم منی یوم القیمه احبکم اخلاقاً . وان افضکم الی
وابعدهکم منی یوم القیمه مساویکم اخلاقاً »

یعنی پیغمبرین بو بویومشدرکه : قیامت کونی
نیجه ائک محبوبکیز و بکا ائک یاقینکیز حسن اخلاق
ایلر متعلق اولانلریکیزدر . قیامت کونی نیجه ائک
مبغض اولانکیز ویند ائک اوزاقی دوشمنکیز
سواء اخلاق ایلر متصف اولانلریکیزدر .

طیبی ادا و ویدا ، ظرف و نظروف اعتباریلر
بو کوزل ، کوزل اولدینی قادرده روحه انشراح
وبربر الهی یازیلری اوقودجه اتقیاسی آبا
واجدادین باشقا بر فیض معنوی به مظهر اولورلریش ،
بزاویلر نمئلردن هرروض ، ذاتاً عربجه زده
چوقدن اعمال و نسیان کوشه لرینه آندق .

کریک بویله تاریخ معنویاتیزده ، کریک صنایع
تقیاسیزده بو بویک بر موقع طویان بو صهرقلریزه
دائر صراق و تدبیر صاحبیلردن بری بره برفتنايه
یازسه اخلافزه لطیف بر برکذار بر ارقش
اولور ، چونکه یارین او برکون شویقه السوفده
الزردن چیقجه یق اولورسه ماضیزک بو کالانه
دائر قلم بورونمک ایچون اورناده بروشیه قالماسندن
قورقولور .

علی کمال

ازمیر مأمورین عدلیه سنی

ازمیر حکام و مأمورین عدلیه سنک معاشانی
تشرین اولدن اعتباراً قطع ایدلدیکی یونان قوای
اشفایله طرفندن ازمیر معنی جمومیلکنه بیله بریش
و کیفیت موی الیه طرفدن عدلیه نظارتیه اشعار
قلتمشدر .

تفرییدن بر ایلر

هوا ایلر ملاقات :

— ای شرفک بیکانه ولی نعمتی ! بیلیرسنک که
حیاتیز سکا صر بوطور . سنی یاغیشلی فورطلی ،
صوفوق ، عوس الوجه کورورسه ک بزه نشه صری
غائب ایدور . کشاده رو ، منبسم ، نوراشاق
اولورسه ک بزمده کوزکمز آجیلیر ، فرحانیزده .
سن دن زمینه رحمت دوشرسه محصولانیز فیض
بولور ، یاغمر لرلی اسیر کرسه ک ، قطعه اوغرازده
سنک تبدلاتکه قارشی نه صبریز بله در ، ناولرین
اودر ، نده کوموریز ، اودونیز وار اده
سن دن صحت بکلرورز اده .
— بنده سزه قتالی اتمه بورم ، حالکیزی

بلکه ایچمزدن راقم المرورف کپی بر مکتب
عالیمزدن آز چوقق بیشدیکه ، سنه لجه اورویاده
بیله تحصیل کالات ایلدیکی ، حتی حلبده ،
مصرده علوم غریبه دن حاجیه مستفیض اولدینی
حاله « صریح » نادر ؟

— که چله ربهاری بچدی

دیدکن صوکره اوکره ن نورکلر واردر ،
فقط بویله بر حال ، بر حرکت اسلافه قارشی
نه بو بویک حرمتیزک ، انصافیزتی ، فضائل
ملیه مزده نه حزن بیکانه لکدر ! اعتراف ایتلی بزه
وتناک هریدن و عجمدن ، بالخاصه هریدن
انتقالاً خط و خطاطین بزه فتون نفیسه دن
بر فصل موقتی احراز ایش ، حضرت فاتح ،
یا یازید ثانی دوردن اعتباراً خیرالین صهرشی
و بالخاصه شیخ حمد لله کپی ایلر خطاطین پادشاهلرک
بیله صهر برلی ، مقللری اولمشلر . روایات
موقوفه دن دکلیدرکه شیخ صرحوم اوخطیبدهنی
ایچکی کپی کاغذ اوزرینه دوکرکن یازید ثانی
صرافی ایلر باشناک اونجده دوزریش اوخطاط
معالیکه بعضاً دوشمه سین دیبه مشاخی طومنی
قدر شناساننده بولوروش ، برکرده پادشاه
اک بو بویک علامه لرله همیزم ایکن اوسرتاج خطاطین
ایچری کیریش ، طرف یادشاهیدن بوتوق او
علمانک فوننده بر مقامه افتاد ایدلش ، حضاردن
بعضلری بو معالیه حیرت کوسترجه یازید ثانی
شیخک یازدینی بر کلام قدیمی آلیر . اوکنده
دوران کتابلرک ائک اوسنه قویار ، اولکلام اهلک
موقیه خطاطانک مقامی تلحاحاتین ایلر مش اولور .
ایشته اونارغ قدیمدن بری کن خطاطلریز
یالکیز کلام قدیم ، حق لوحه لر یازمقله اکثفا
ایز لریش ، (صریح) دیدکلری بر نوع دفتر
خطوطی ده ابداع ایدلریش ، صرطلر خطاطین
هریکده هنماننددر ، فقط اونار صهرقلرنده
اکز یاده « تصدیق برده » طرزنده روحانی شعرلر
یازیلورلر . عجم صهرقلری الهیاته انحصار ایتیلر ،
هر تورلو ایاتی احتوا ایدرلر ، لکن تورک
خطاطلرینک صهرقلری باشدن باشه دیندر ،
یا آیت کریمه لری ، یا احادیث نبویه صرطوبدر ،
هر صهرقلده بر سطر ثلث ایلر براق سطر نسیخن
صرکدر ، هین زمانده جلدجه و بالخاصه تذهیبجه
زنگیندر ، « ابرو » دیدکلری نقش ، یادها
دوخری بر افاده ایلر « نقش بر آب » کاغدلرله
موشدر . شیخدن اعتباراً هر بو بویک خطاطانک
قرآل کریملری کپی صهرقلریده موجوددر . بعض
صهرقلر صرف مشق ایچوندر ، بر بسمله فی متعاقباً
سطر سطر ، صحنه صحنه بتون حرفلری مشق صهرقله
حاویدر . طالعک بر جلوسیلر اله کچن صهرقلرک
ایچنده شیخ صرحوم او موقع مستقتناسنده
دورسون (درویش علی) نیک ، (حافظ عثمان) ک ،
(یدی نله ی عداله) ک ، امام زاده نیک (ابو
بکر راشد) ک (راقم) ک و مصطفی عزتک اثر
نیلرلی هم یازی وهم تذهیب اعتباریلر تورکارک
صنعت خطوط تقیسه به ندرجه اهمیت و بر دکارخی
کر ق...

بسی ای قاعه اورزیه دوزخ بر پیرسی
 صراقی ایله باشکله اوچنده دوزخ برمش و اوخطاط
 معالینکله بعضاً دوشمه سین دینه ، شلخی طوقی
 قدر شناساننده بولونومش ، برکرده پادشاه
 ایک بویوک علامه لرله هم بزیم ایکن اوسرتاج خطاطین
 ایجری کیرمش ، طرف پادشاهیدین بونون او
 همانکله فوخته برماقه اقامه ایلمش ، حضاردن
 بعضی بی معایبه بحیرت کوسرتنجی بایزید ثانی
 شینک یازدینی بر کلام قدیمی آلیز . اوکنده
 دوران کتابلرک کاوسته قویار ، اوکلام الیهک
 موقیه خطاطنکله مقانی تله حاتمین ایله مش اولور .
 ایشته اوتارخ قدیمین بری کن خطاطلریز
 یالکتر کلام قدیم ، حتی لوحه لر یازمقله اکثفا
 ایتملر مش ، (صریح) دبدکلری برنوع دفتر
 خطاطی ده ایبداع ایدرلر مش ، صاعلمر خطاطین
 عربکله ده منانندند ، قاط اولر صاعلمر
 الیزیده • نصیده برده • طرزنده روحانی شعرلر
 یازیلورلر . عجم صاعلمری انبیانه انحصار ایتملرلر ،
 هر تورلو ابیاتی احتوا ایدرلر ، لکن تورک
 خطاطلرینک صاعلمری باشدن باشه دیندر ،
 یا آیت کریمه لری ، یا احادیث نبوییه محتویدر ،
 هر صاعلمرده برسطر ثلث ایله برقاچ سطر نسخدن
 صاعلمر ، هین زمانده جلدجه و بالخاصه نده هیجه
 زنگیندر ، « ابرو » دبدکلری نقش ، یا داها
 دوزخی برافاده ایله « نقش بر آب » کاغذلرله
 موشردر . شیخین اعتباراً هر بویوک خطاطنک
 قرآک کر بلری کی صاعلمری ده موجودور . بعض
 صاعلمر صرف شوق ایچوندور ، برسه هی متعاقباً
 سطر سطر ، صاعلمرده بون قرآکی مشق صاعلمر
 حاویدر . طالعک برجلو سیله اله کین صاعلمرک
 ایچنده شیخ صرحوم او موقع مستثناسنده
 دورسون (درویش علی) نک ، (حافظ عثمان) نک ،
 (پدی نغلی عبدالله) نک ، امام زاده نک (ابو
 بکر راشدن) نک (واقف) نک و مصطفی عزتک اثر
 نقیاری هم یازی وهم تذهیب اعتبارله تورکارک
 صنعت خطوط نقیسه نه درجه اهمیت و بردکلری
 کوسرتیر . پدی نغلی صرحوم اک چوق صریح
 یازمش ، حتی بعض صاعلمری عربی نصیده لرله
 حصر ایلمش بر خطاطلردر ، تورکی ، یازیلرله
 آتجاج بر صریح منظوم اولدی که اوده ثلث
 ونسخ ذکله ، قاط تعلیق ایچدر . (یساری)
 تقلیدور . شو جده ناک امر ایچده صاعلمرک :

ای نقل بوستان چتراز اسطفا
 وی سرو خوشترام حرمانه وفا
 نور چالک آینه دار چالدر
 ذات و صفات نور چالکنده رونما
 سن اول حبیبلرکله ، ایچده رطلنگله
 خاص حرم حضرت محبوبی روشنا
 بر شب چشام داود پرور دکاردن
 فیض او اولدی حضرت چریله برندا
 مضمون امر حفرق بعدالمشاهده
 فرق الملائدن آیلدی عزم حرم سرا
 وادی حضوره حله و نایج و براقله
 کوردی غنوده ترکس شله ای مصطفای
 و بردی سراج روی ضیائیت مقدسه
 اولدی مقرف زمره ارواحه مقتدا
 افلاک چقندی غنغله موکب رسول
 کندی صدای کوس رسالت الی السیما
 منت خدایه لیله مراچیدر بر شب
 ووشندل اولدی موم بنجم و ماغوا
 خاموش ایکن چند هزار انتظار ایله
 معراج شوقیدوسی بلبل ایدنه ، رضا

بو نصیده نک فاشدی رضا ، خطاطی حافظ عثمان ،
 تاریخی ایسه بلیرسز بر حاکم ، بر تحریف ایله
 ۱۱۰۴ در ، لکن تذهیبی ، جلدی ، کین
 هصر دندر ، ذاتاً یازی ده یساری تقلیدی اولدینی
 ایچون بو شاعر رضا عبیا
 صغیر مرغ نام ماسوا به میل ایدر ، صاعما
 رضایا ، شاهباز اوج استفادکنکار اولماز
 دینک مشهور صاحب دیوان ابن نجار اولماسین ،
 اولماسه کرک ، چونکه او داها مطلق یازار .
 یازینی که نفائس ملیه صاعلمرک بو فصلده جاها جان

سوه احادیثی اولدیندی ، طرف و نظروف اعتبارله
 طیبی ادا و ، و ثدا ، طرف و نظروف اعتبارله
 بوزل ، کوزل اولدینی قاندرده روحه انشراح
 و بربر الهی یازیلری اوقودنجه اتقیا ای آبا
 واجداد عز باشقا بر فیض سنوی به مظهر اولورلر مش ،
 بزاویه نعمت لردن هر وضع ، ذاتاً عربجه یازده
 چوقدن احوال و نسیان کوشه لرته آندق .
 کرک بویوک تاریخ منوی یازده ، کرک صنایح
 نقیسه منده بویوک بر موقع طوبان برصاعلمریزه
 داتر صراقی و تتبع صاحب لردن بری برصاعلمریزه
 یازسه اختلافزه لطیف بر برکندار بر ارقش
 اولور ، چونکه یازین او بر کون شوقیه لردن و فده
 الزدن چیغه چی اولورسه ماضرک بر کالانه
 داتر قلم بوزونک ایچون اور ناده بر شوقیه قالماسندن
 قورقولور .

علی کمال

ازمیر مأمورین عدلیه سی
 ازمیر حکام و مأمورین عدلیه سنک معاشاق
 تشرین اولدن اعتباراً قطع ایدلدیکی برنای قوای
 اشغالیه طرفندن ازمیر عدلیه محمولکنه بیلدیرلر مش
 و کیفیت موی الیه طرفندن عدلیه نظارتیه اشعار
 قلمشدر .

توقیدن بر یاریق
 هوا ایله ملاقات :
 — ای شرفک بگانه ولی نعمتی ! بیلیرسک که
 حیاض سکا صرطدر . سنی یاغیشی ، فورطه لی ،
 صوفوق ، عوس الوحه کورورسه ک بزدنه نشه ، عسری
 غائب ایدرز . کشاده رو ، مندیم ، نورانشاق
 اولورسه ک بزم ده کولکیز آچیلیر ، فرحلا بیزه .
 سندن زمینه رحمت دوشرسه محمولانمز فیض
 بولور ، یاغیر لرلی اسیر کرسک ، قحطه اوغرا زو .
 سنک تبدلانکه قارشی نه صیرت بیلدر ، ناولر یز
 اودو ، نهده کومور یز ، اودوز وار ! ..
 سندن صحت بکلر بوز ! ..

— بنده سزه فانی اتمه بوزم ، حالکیزی
 بیلورم ...
 — یکی ؟ بویله درده دها قاسم کله دن ،
 بز صوک بهارک لطیف کونلرینه انتظار ایدرکن
 نه دن بردن بره بوز کسیدک ، تیه منده قاراقارا
 بولولر اوچوشه بردک . فورطه لر قویاردک ...
 بز تیر تیر تیرتدک ؟
 — سزده حدیکزدن فضلہ سیاسیانه قویور .
 لدیکز ، شو دوشدی ، شو قالدی ، دیبه بی
 اونوندیکنز . او ککرده قیش وار ، بونی هیجه
 صایدیکز .

— دیلمک بزدن انتقام ...
 — خیر ، خیر . . . اصلا . بن سزک داتما
 ایسلیکنزی ایسترم . باقدم که شهر امانتی کومور
 حاضرانی کورورور . بوغیرتکه کسل و برمه سون ،
 عطائنه دوشمه سون ، دیبه ارکا تازیانه شوق اولدم .
 — آنا طولی به کوندریلن ذاتی ، نه دن کونلرجه
 قارلر آکننده طوتدکده بزنی الانتظار اشدن النار
 سرینه مظهر ابتدک ؟

— عجله ایشه شیطان قاریشما سون دیبه ...
 — یکی ، بو برایی کون ، حمد اولسون ،
 برآز چهره انتقام کوسرتیورسک ، سبی ؟
 — یا هو ! نه غافل انسانلر سکز . بر قاچ هفته دره
 بن سزکله مدم ایدم . معاش چیقمادی ، دیبه
 هیکز مضموم ایدیکنز . بنده اوله ا شو برایی
 کون ، معاش چیقور ، دیبه یوزلریکن کولمکه
 باشلا دی . . . بنده سزکله برابر کولر بوز
 کوسرتیورم ! ..

— می مبارک . سن دمی اصناف دن سکه !
 زوکورتله تند چهره ، جینه برآز یارا کیرتله
 قارشی تبسم ...

نعم الجلیس

حسد برهذاب الیهدرکه حسوددائما اونکله معذیبر.
اکرم بک دیرکه :

« حسد پرورلرک حالی یاماندر
که یوقدر بر بلا بدتر حسودن
صارلش نفسه برضهچ بیلاندر
که چیمماز چیممازجه جان جسودن »

ابن الرشاد علی فرخ ده وقتیلله شوقطه بی سوبله -
مشدی که افادهجه ناقصدر :

« اخلاق ذمیمه کرچه بددر
اک تهلکسی فقط حسوددر
ازباب حسد معمر اولماز
زیرا که او زهردن اشددر »

مع مافیبه ضیا باشانک دیدیکی کبی :

قالشی که سوبله لیلک سوز
اونلردن اول قدمادن بری دیرکه :

« خواجه خلق دینش او ج خصلت
بولاما ز راه نجات اوندن احد
سوء ظن داخی تطییر ، یعنی
فال بد ایتمک ، اوچونجیمیسی حسد »

حسد قسمت قسام ازلی به اهتراضر ، محسوده
ظلمدر :

حسد بر معنوی تعریضدر الطاف مولایه

فقط بونکتته بی اک بلیغ برطرزده افاده ایدن
عربک شوشمربدر :

« الا، قل لمن کان لی حاسداً
اتدری علی من اسأت الادیب
اسأت علی الله فی فعله
لایک لم ترض لی ما وجب
بخاز الی بان زانفی
وسد هلیک وجوه الطلب »

بکا حسداینه دی که بیلیریمسک کیمه قارش
ادباً قصور ابتدک ، الهه قارشی فلننده ، بکا
لابق کوردیکینه راضی اولماکده ، اوده بکا لطفی
آرتیردی ، سکا ده طاب قایلیرینی قیادی .

برفاضل عجمده شوبله سوبلر :

« هرکه دانسته قسام ازلی دو قسمت نظرخطا نکرد
از حسد برست »

هرکیم که قسام ازلی قسمتمده ظلم وخطا
ایته دیکتی بیایر حسودن بریدر . امام غزالی به

کوره حسدک مسبب و هلنلری یدی ایش :
هداوت ، تمزز ، تکبر ، تعجب ، خوف فوت

مقاصد ، حب ریاست ، خبت نفس ولوم طبیعت .
پوسبیلرک آلتنجیستی ، یعنی حب ریاستی

« اخلاق هلاقی » شوبله تفسیر ایلبور :

« — برکیسه علم وکمال ویا جاه وجلال ویا
ثروت ومالده رئیس وعلیم النظیر ویکانبروزکار
اولقی ایستر . بعض اینای بوعدده کندیت مشارکت

واو تفرد ادعا ابتدیی داترهمه مداخت فهم
ایلهسه ، اونک اول زوال نعمتی وکندیکنک
انفراد وبقاسن ایستر . علما ووزرا آرازلنده
اولان حسد بو قسمنددر . »

دیلمک حسد برخلت ردیه اولقله برابر
بووکارهمه ساریدر . ناجی مرحوم

« تحصیل کلاه خبلی مدت

محنت چکدرک چاپیشدم اما

محسود افاضل اولدی فظلم

شاهدآرانبرسه ایسته اعدا »

دیمشدر . تاریخدن شوبله صحیفه صحیفه آجلسه
وزراضی ، علماضی ، بوتون رجالزی حسد

دردیله بربرینک باشی یکنکه مشغول بولورز .
اکتریا بوخصومت حیاته قسدا ایله مک درجه سنه واربر .

یادشاهلر عزمی قهرلرینه قارشی اوخونخورانقلره
سوق ایندنه اکتریا بوسینه اولمادی ؟

علی کمال

معلومدر ، چهار یار کزیشدن امام علی ،
کرم الله وجهه ، اخلافه علماً ، ادباً ، حکمة
غایت کزیده اثرلر بر اقمشدر . اودرجه دوه
آثار علی بردیادر . قبلرنده آل عبا ایچون ازلی
برهشقی بسله نیلر ، علم و عرفانده شناور ایسه لر ،
زمان زمان بودریایه دالارلر ، دالجهده بزه کهرلر
چیقاریر ، کتیریرلر .

« پایتال رهگذار هر ادیب
خاک پای مولوی یوسف اسیب »

حضرت علینک « نثر الالکی » نامنده کی اثرینی
« رشته جواهر » عنوانیله تفسیر ایدر کدن تورکیه به
نقل اتمشدر . او قودجه انسانه انشراح ، چونکه
تسلیمت و بربر برتالیف وجوده کتیرشدر . بر
تالیفک بونون حکمیاتدن هرکیدر .

انسان اضطراب دملرنده بوکتاب حکمتی
پیش تامله آلدجه هم ادباً مستفیض اولور ،
هم فکراً مستریخ . مثلا باقکر :

هم السعید آخرته وهم الشقی دنیاه

سعیدک دردی آخرتی ، شقیکنک دردی دنیاسیدر .
سعیددن مقصد صلاح حال صاحبی انساندر ،
شقیدن مراد ایسه فاسفدر ، سفیدر . سعید قهر
وضایه اعتبار ایتر ، اعمال صالحیه داتما جهده
ایدر ، شقی ایسه بالمکس آرایش دنیایه اولدن
مبتلادر .

« سر احوال جهان برسیدم از فرزانه
کفت یاخوابست ویا بادست ویا افسانه
کفتش احوال عمر ما بگو ، تا جیست عمر ؟
کفت یا برقت ویا شست ویا پروانه
کفتم آن کس راجه کوی کاندیرین دل بی نهد
کفت یا کورست ویا مستت ویا دیوانه »

برهاندن احوال جهانک سرنی سوردم :
یا اویقودر ، یاروزگاردر ، یا ماصالدر ، دیدی .
هرگزک ماهیتی ، حق عمر نه در ؟ سوبله دیدم :
یا ششکدر ، یا مومدر ، یا پروانه در ، دیدی .
اوکا ربط قلب ایدن انسان ایچون نه در سسک ،
دیدم : یا کورددر ، یا سرخوشدر ، یا دلیدر دیدی .

« سوز یوق کهر الستة عالمه اما
ای خواجه ، لسان شمر باشقا لساندر . »

باخصوص اولسان حانظلرک ، سعیدلرک لسانی
اولورسه ..

وضع الانسان فی غیر موضعه ظلم
احسان مهندده اولمازسه ظلمدر . ظلمک تعریقی :
وضع الشی فی غیر موضعه ، هلاک تعریقی : وضع الشی
فی موضعه در . بو حکمتی (منتهی) او مشهور
قصیده سنده شوبله تبلیغ ایلر :

« و وضع الندی فی موضع السیف بالی
مضر کوضع السیف فی موضع الندی »

قلیج برینه احسان احسان برینه قلیج قادر خیر
ایچون مضردر ، ذاتا او قوجه شاعرک سوزلری

دائما بویله حکماندر . مثلا هین قصیده تک :

« اذا انت اکرمت الکریم ملکته
وان انت اکرمت اللئیم تمردا »

اکرام ایله کریمی اسیرلک ایدرسک ، فقط لئیمی
تمرده سوق ایلرسک

« دفع کل سوة بعد صوتی فاتی
انا المصالح الحکی والاخرالصدی »

صوتدن صوکره هر صوتی برمارفه براق ،
چونکه بن حقیقی مصالحم ، او برلری صدادر .

کئی للمحسود حسده
حسوده حسدی کاندیر . باشقا جزا ایسته من ،

خیر الانیس

بو «خیر الانیس» من ادره‌لی عرفینک نایدیه و نایشیدیه بردیوانیدرکه فینیکه، نالیکنک، میبانک دیوان معروفترین کیم، ناپیتکنکته یا لاشیر . هیچ برتدکرده، هیچ بر مجرعه ده اسمی بیه ایتمیشده، دیکر، هله بو منتظم و مکمل دیوانی ایلیک دفعه اولدوق الله کیمردیکمز پوشاها لون برخی عصر مجریک ادره لرنده تورمهش، ادره نکه الله معروف رجالتدن ایتمش، «آغازده عرفی عمود اقدی» دینه اشتار ایتش:

«ذات والاشاری بیلک الهی نارنجندن بری عمده ادره ده ظهور ایدن نکته شناسالک کزیده سی اولوب صبحوم و منقوله و الله ماجدلی الحاج علی ایا عمیه من پوره سروستانیانی اولدی...»

دعاه، عرفی ادره ده بوستانیانی پایشیکه اولدی ایتمش. مولودوکه او عصرده بو شهر هادنا یای تحت ثانی سایلییدی، محمد رابع کیم، مصطفای ثانی کیم پادشاهلری اکثریا ادره ده یاشاردی، ادره نکه یا اکثر شاهلری دکل، مجدلری، مذهبلری، خطاطلری، حتی هر مویله صنعتکارلری مشهور ایدی. بوگون بیه الله نفیس آثار قدیمه صری ادره محمدعلی تکمال ایلر. جلدله فیورله چیکسیر باخسه ادره ده مخصوص اندی، طنز ایتمیزکه بالترش استانبولده یا «هزارغرای زاده السید احمد عطاءالله» یا «السید مصطفی نیش» کیم اثر معروفترین اوروپا لیرک بیه تقدیر ایله دکلی صنعتکارلردن استانبولده بلک چوق بیتمیش اولسون، خلاصه، ادره ده بومرث و مسال نقطه نظرلرنده اودورلده پای تحت ثانی ایدی ..

ایتمه عرفی عمود اقدی او شهر شهریک بو دوره اقبالده بیتمش شاهیندننر، یا لکنز شاعر دکل، ساده بردیوان منتظم وجوده کتیر، مشغره .. ادره تاریخی نایله اون جزء مقداری هزار آتاک غریبه و لطائف و وصف پادشاهان و رکنای دولت عالی و نیجه منتظم و لطیف تاریخار و عله مناسب ابیات فاخره لره ایله جوامع و مناقاه و سرای هاپونه متعلق نیجه آثار ایله عمیه من بو .

ره دن ظهوره کتان اصحاب عرفان ذالترینک اساسی و بیتمش اثرلری یاد ایله نادرالوقوع بر اثر اعلا ابداع ایدوب ..

بوترقیانه کرده شو ادره تاریخی، نه قیدندارد. یونانده عرض ایتدیکمز کیم بودورده اولده و الا اکتین بر مقر سلطنت اوانی اعتباریله بو اثر نقطه نظرلرن کیم بیلیر نه قادر و شیعه لری سایدیر . نه پای هادنا آتاک ایلمسه، راشده بر مصباح اولسه کرکدر .. فقط، هیات، کیم بیلیر، هانکی یاد ادره کیمش، یا خرد هانکی کتبخانه نکه هانکی گوشه سنده طمعه دودا و لشدن .

بز توکلی کتبخانه ادره، مؤلفات قدیمه صری بویه اعمال و نسیان ایتدیکمز ایچون فریاد ایله میوزن . بو یوزده اوغرا دینیز منسوی، حتی مادی شاهانک حدی، حساسی بولدر، یا ذوق دکلی که صوفیه دورده اولسون تاریخ ایله اشتغال ایدنلریز بویه متروکات علییه بی بولش، میدان چیقارمیش اولسون .

معنایه بو توجیه آغا زاده عرفی عمود اقدی یا لکنز بو «ادره تاریخی» فی یازمغه اکتفا ایتش:

«تاریخ سلفه کمال توغلا رینه بنا، اون دورت معبر تواریخدن دخی حضرت آدم صلوات الله علی بنابنا و هابیم اجیبین حضرت زندق فاتح کرید سلطان محمدخان علیه الرحمة و الفراق حضرتلرینه کاتبه اولان وقایع دهوری بیل التفصیل و الاجمال بیان و مفهوم التواریخ» نای ایله یادکار خاص و عام ایدوب .

بویه بر اثری ده بز نه کوردک، حتی نه ده ایتدیک .. اوت، «بای عرفان زده داما بویه کتفانه دیکمز سیار لره چوقدر. «ادره تاریخی»، «مفهوم التواریخ» یا لکنز بر عرفی بو تألیف لری و بورد کتیرمیش، یادها بیلده دیکمز نیجه عرفیاز نیجه مؤلفات و ارایسه، اولری آراستق و آراشد. برقی اخلاصه بورسی دکلیدی؟ حالده دکلیدر؟

چکرده بر تفصیل عرض ایتدیکدی، بیه تکرار ایلر، بز اوفکرده بز که عیالیلرک ماضی اقبالرنده یا لکنز حسکر لکاری، فتوحاتی دکله مدنیتلری، فکر و معرفته خفمنلری ده و ارایدی. دوره انقرا نه کیردکن سوکره ده که بریکتی اونوقت، او برین خاطر لادق، دورق، بو قدیمای فضلی، بر آثار قدیمه فاضله ده دینه، پیشه هب او سائقه ایچدر .

شاعراک نقطه نظرلرنده بو عرفی یا لکنز قوس توجیه بردیوان وجوده کتیریکه قالمش: «آثار منظوم لری کثرت اوزره اولوب حتی احوال لیلی و جنونی دخی منوی، رنگین و ابیات فاخره ایله بیاتری نشاط آور غرافدر ..»

الله راضی اولسون، «فاضی» بوزین سابقا کلیسی ابراهیم اقدی بو دیوان عرفی یازدنی بر تفریح بلیغ ایله بز یوقینه لره آتاک ایدوب . یوقسه اولردن خبریز اولایه جقدی . زوالی علمائش، فضلائش:

مانند کیم به سرزاده برآید
زیر قدم تحت ایل شکست
دینه پیشیولر، فقط برکزه ارتحال ایتدیلری، اکثریتله بویه اوتودولور، کیدر لره نه طالمسرتک: اسر مقصد اترمه مصرع برجه کتاید
عجب حیرتدیم بن سد استکندر خصوصه

بوش سوز، بر صرع بر جسته دکله، ایتمه بویه دیوانلر، تاریخلر بر افغانلری بیه طایپور، یاد ایتبورز .

ادره لی عرفینک بو دیوانده دیکر فسلای زمانه نکه ده متعدد تقریرلری وار، فقط اوبرلری بویلیک تقریر کیم، معلومات نایله بی جامع دکله، صرف لفظ غلیه لکنندن، شاعری کتف ایتدیه کایشی کوزل مدحی حیاتدر .

«مظهر فیض بزقی، شاعر ماهر سلطانی، فصیح اللسان، بلیغ البیان، صاحب دیوان ...»

دعک، او دورلده تیرا بویه افاده صرام ایده بیلیمده بر صفت ایتمش،

اثر خلعة فدا ده اهل تحقیق
بنده غریه فاضی سالیک تفریق

تقریر مصنفی شوقه ایله زینتله تیر بیور:

ایندی غریز بر دیوانه جناب عرف
پولیدنی نکته و شه و نوری شری، عرفی
تحت عرفانه قورولده مرتب دیوان
باش اوستده دوربر هب علمای عرف

معنایه بو توجیه صاحب دیوان ایتکنجه، حتی او جومجی درجه ده شاعر لر یزندنر، ماصارلردن او آتقزبان تفصیل کتبه وارمق شویله دورسون، سمتته اوغرایمانز . فیهیه، نالیله، نای بیه هیچ بر نقطه نظرلرن بیه من . شیخ الاسلام یحیی، شیخ الاسلام بهائی، ریاضی، طوقبولی فیضی آتکدر امانز، معنایه اولردن سوکره کله بیلر، یاد اولونایلیور، تقدیر ایدیلر بیلر بر شاعر در، حکیمانه اولدقن زیاده عاشقانه شعر سولر:

ای عرفه، نه سرواده بو کتله بیه منسه
کیم یار جان ایدم سیر و تمنا

مضمون و معنی اعتباریله هیچ فنا دکله، آیته وسیر کله لرنده خوش بر جمیع بیه یوقی؟

عریا، پرسوز ایله جانای تسخیر ایله دک
دام اولور ایته بو الهاته اصدار کتون

بوادی قدیم بویه در، کسوله، الفاظ شویله بویه بر ارجه دکشیر، مصرع شیر، قطز روح اوروجدر . عرفینک بو نقطه نظرلرن شوشه یق بز نایلیک قلمه معروف سی خاطر لاندی:

نور دیدم، شی افلاک، دیدم، کولدی، دینی
سحق چوق آغلا یلم بیده بر کوزلر واد ایتن
دیدی حرف آتاک، ایدمک بی عیبت، دیدم
بی چوق سرسدر بریم بنده بوسردن واد ایتن

عرفینک بر معناد تصدیق لری، غزللری، تاریخلری، قطعه لری، مفردلری، توحیدلری، منتلری هب وار، فقط هب فصاحت و بلاغتیه آلوده خطاطور .

اومار که بروقت مسامدهه بوشا معرجه ولی ماصر معروف لره مقایسه ایلر، قارلریزه بحق طایپیزه شمدیلک تاریخمک اوزون اوزادی بقی دقیق و تیزی ایش کوچ ایدنلره بر خندت اوان اوزده بوملومانی عرض ایله کله اکتفا ایلر .

خیر الانیس

۲

بوپورمشدر . دیک ، خط جناب حفاک قوللرینه عاقلقتدر .

حضرت سلیمان بر هفرتیه کلام نهدر؟ دیبه سوراره اوده : بروخ باقیدر ، دبر . حضرت سلیمان : اوروز کار نه سورته قید و بند ایدیلیر ، دیبه استیضاح ایلر . « کتابته » جواجی آلیر . نقل جهتدن بوپوردر ، یا عقل بجنه کلنجه :

خاصه بشر نهدر؟ قومدن نمله چیقاردینی علوم و فونوقی مصرلرجه ادامه اتمک ، بر زماندن بر زمانه ، بر مکاندن بر مکانه ابریشدرمله دکلیدر؟ بوده نه سایه ده اولایلیر؟ کتابت سایه سنده اولمازی؟ قلمک نضیلنری شودرکه نفس زاده په کوره :

اول مخلوقاتدر

حدیث شریفده :

« قیدو العلم بالکتاب »

بوپورمشدر . بوحدیث شریفی ناید آ امام علی شویله سویله مشدر :

« الم وحشیة قیدوها بالکتابه فان الکتابه من اهم الامور ومن اعظم السرور »

علی تقیید ایدن کتابت ایش :

کتابت در بیل ، اهم امور

کتابت ایدر عالی پر سرور

بنه حضرت علی بوپورمشدرکه :

« الخط الحسن نزهة العیون ورحمة الفلوب »

حقیقه کوزل بریزی قادر کوزه ، کواکله نور و برن ، صقورین نه واردر ؟

الخط الحسن لفة برمال ، لفتی جمال ، للحکم کمال اولدن بلکه بوپله ایش ، شمدی دکل .

واضح خط کیمدر ؟ یعنی یازی فی کیم ایجاد ایلدی ، « ابوالبیرمنی الله » دیکلری حضرت آدمی ؟ یوتسه « تفسیر جلالین » ده دیتلیدی کی ادریس علیه السلامیدر ؟

برروایت کوره خط عربی فی ایلک اوکیه وضع ایدن اوج کشیدر . بری (صهار) درکه صور حرفی ایجاد ایتدی ، ایکنجیسی (اسلم) درکه حرفی وصل وفصل ایلدی ، اوجنجیسی (عاصم) درکه نقطه لریک واججامک ، یعنی تنظیمک موجودیدر .

دیگر برروایت کوره ده خطی اختراع ایدنر آتی ذاتدر :

« آنرک اسامیلری : ایجاد، هوز، حطی، کلن، سمنص، قرشت ایدی . کتابتی کندی اسامیلری اوزره ایتدیلر و دخی بو ذکر اولونان کلات سنه صفحات عرشده نور ایله مکتوب اولوب کلات عرشاتی اولدینن امام جمعی بن عباس رضی الله عنهمادن روایت ایتشدر . »

بو آتی کله نکه ده معناری واو ایش : (ایجاد) دیک : « ای آدم الطامه ووجد فی اکل الشجرة » دیک ایش ، یعنی حضرت آدم شجره دن اکل ایدرکن بولوغش (هوز) : زل فهوی من السماء الی الارض = بوساشه ایله کوکدن بره ایش ، (حطی) : حطت من خطایاه = خطا ایش (کلن) : اکل من الشجره ومن علیه النوبه (سمنص) : عصی فاخرج من النعم الی الکفکد = کناه ایشله دی ، نمنندن تکته چیقاردی (قرشت) : اقره لذب فامن المقوبه = کناهی اقرار ایتدی ، جزادن امان بولدی .

فقط نفس زاده نکه بو اثر نفیسی خطه و کتابته داثر بو معلومات ایتدایه دن سوکره باشلیجه خطاطان اسلامک ترجمه حالاری آکلاتیورکه اوجونجی بر مصاحبه ده اوجی نقل ایده جکیز .

کین مصاحبه منده خیر الانیس بزجه کتاب نفیسنر ، دیکد بوپوله بر نسخه لطیف ایله ماجرای غریبزی آکلاندی ، کیم اولداینی ، نه ایسته دیکنی ، نه یازدینی اثرندن اوج درت صحیفه بی ، مع مافیته بنه کمال استفاضه ایله مطالعه ایتدیکیز حالده هنوز آکلامادیمیز مؤلف فاضلی صرادرا بهک مداحیمده ، مجلسنده برافندی . او پادشاه دلیرک ، اشای حریده حافظ پاشا ایله مشاعره ایدن ، او بغداد فاضلک شاعر اولدینی بیلیوردی ، فقط خطاطلنی ، تعلیق نویسلکنی ایشتمه دکدی ، نه ایسه او مجلسده سوکره نه اولدی :

« بودای » بالا خلاص طرفته اشارت بووردیلرکه بر کتاب اولوب رساله مدادیه و قرطاسیه مشتمل اولدیندن ماعدتا طبقات کتابی مشتمل اولوب اوندک کتاب اسلاف عالی اصنافک اسباب کتابته متعلق اولان احوالی و افعال و اعمالاری مذکور اولایدی « دینجه

صد حمد او خدای لایزاله

سبب تألیفی او کردک ، شمدی عیبا . مؤلف کیمدر ؟ او صرافده دفع ایشله ایچون شو سطرلری اوقویکیز :

« بو افر لوری ، اضعف القرا ، تراب اقدام بنوع الشرفه کاتب ابراهیم الحسینی الحسینی الفریش الفری المشهر بنفس زاده ایتدی که » نه ایش ، یعنی نه سویله مش ، نه جواب و برمش ، خلاصه الخلاصه « خطله و خطاطلره » دائر یوون بیلدکاری عرض ایش ، اولترده حقیقه هم چوق ، هم نافع ایش ، هرمانه بر جمله ده جم ایلدیرک کتبخانه عرفان امته اهدا ایدلکه ذکر ایش :

« صد هنرمند خرد پیشه را

عمر دو پایست درین روزگار

تابه یقی تجربه آموختن

بادگری تجربه بروی بکار

« یعنی صد هنرمند خانه بو روزگار زورکارده ایکی مهر کردرکه نایبری تجربه و امتحانده کچیره و بری دخی تجربه و امتحان ایله کسب ایتدیکه معارف و محاسنک اجر اسنده کچوروب درکار اوله دیشلر »

نفس زاده ابراهیم افندی بو اثره امتثال ایله بزده ذکر ایتدیکیز موضوعه دائر بیلدکاری بو کتاب نفیسنده بیلدیره جکی سویلیور ، فقط ابتدای اصرده :

« الانسان محل الفیسان و اول الناس اول الناس »

اعتدالندن سوکره اترک ملر تصدیقه و مندرجاتنه دائر شوایشاحای و بریور :

« الدنیا کدارها ایا بان ، دخلت من باب و خرجت من آخر » فحواستجه ایکی باب و بر فصل اوزره بنا اولوندی که اول فصلده فضائل خط و کتابت بیان اولونوب طبقات کتاب اقبالی دخی مشتمل اولوب و ایکی پایده دخی جمله اسباب کتابت مذکور و صرور اوله . ان شاء الله تعالی »

حقیقه بو کتاب بالکیز نظرنا دکل ، مظر وفاده نفیس ایش ، مؤلف محترمک عقل و تقلده قدرت و اطلاعی خارق الساده در ، ملامتیه ده خطک فضیلتنه دائر سویله دکاری نه جدی بر تصدیقه ، نهدرین بر تنبیه دلالت ایلر ، فن طباعتک ایجادندن بری بر درجه یه قادر ایشینی غالب ایش اولسه ده ، « خط » بزده بر صنعت والا ، خطاط ایشه بر صنعتکار دها ایش .

خطک فضیاتی ایچون الله قرآن کریمده :

« ... اقرأ وربک الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم . . . »

ایران و بز

ایران ده ، بزده بر دولت اسلامی بز . حتی عباسی
زوال بولقدن ، عربک او محقق سلطنتی سوندکن ،
سلاجوقیلره وارنجه بقدر کوجوک بویوک بوتون مسلمان
دولتلی داغلدن ، نهایت عثمانلیلر ظهور ایله دکن
صوکره ایران وزجهانده اسلامک اقبال واستقلال صاحبی ،
بلی باشلی ایکی بویوک حکومتی صفتیله ، عظمتیله قالدق ،
حق الانصاف ایکمزده بر بویوک مدینتیک واری ، شرقک
باشدن باشه حاکمی ایدک ، بو وحدت مناسبتیله اووراتی
بو حاکمی ال اله و بره درک غربه قارشلی مدافعه ایتمکله
مکلف ایدک .. او دورلرده ایرانک صناعی ، علمی ،
او نفیس صنعتکارلی ، او بویوک منکدرلی بزلی
تهذیباً اعلا ایله سلیزلدی ، بزده او دورلیز ،
سردارلیز ، تنظیملر نظام وانتظام ادارجه اونلره
یاردیم ایله بیلیزلدی . بوساده حقیقتلری نه عجلر ،
نه نوکر ادراک ایله دیلر . خصوصیه سلیب اولدن بزلی
بر بزمه خوزیرانه چاریشدنق دوردق ، او روپایی
قاله بیلر آلامدق ..

بو سیاستده نه بویوک بر خطا ، شوکت اسلامه
نه درین بر اهانت مکتوز اولدینق ایلمک اوکجه ادراک
ایدن ، وقته نویسلریز تعبیرنجه ، وزیر طویل عهد باشا ،
قطر حقیقی لقبیله قوجیه صوقوللی ایدی . قوجیه صوقوللی که
داها نه حقیقتلره واقف ایدی ، لکن ایکی لایفهک
میان سنه آتیشدی ، نه آشایه ، نه یوقاری به سوزنی
کچیره بیلیوردی . قانونیدن سرادانله قادار اوچ پادشاهک
بلا فاصله وزیر اعظمی اولدی . او جیده بو یا کلش
بولره کیتکدن منع ایلمه دی .

دور قانونیده سلطنت عثمانیه لزومندن زیاده بویوشدی ،
آفریقایه ، آسیایه ، او روپایه یایشدی . ماجارستانی ،
جزایری ، عربستانی ، عراق ، آذربایجان کوز اوکنه
کتیریکز ، او نه یابانیز بر اقلیم ایدی . پادشاهز
خریطه به شویله بر باقیجه :

ملك موروثم نهدر ؟ دنیا دكل كافي بكا ،

دییه بیلیز ، حتی روایت اینتکلی کی « دنیا برجهان کچیره
کفایت ایلمک قادر واسع دکل امیش ! » طرزنده
اظهار تأسف ایله بیلیزدی .. بوزرجه توسیع ممالک
ایتکدن صوکره بر حکمدار ، بر حکومت یکیدن
قوت حاکمی دکل ، او فتح ایش اولدینق یوزلی تنظیم
ایتمک دوشونم ایدی ، حقیقی بویوکک ، سیدی سیاست ،
ایندی سلطوت بویله تحقیق ایلردی . صوقوللی بو حقیقی
کوردی و سوبلیدی ، فقط سلیمان قانونی به آکلامنه
وقت ، فرصت بولامادی ، - قفالر هنوز صهای ضرور
ایله توتسولیدیلر ، - سلیم قانونی به اون بئ سنه متادیا
ایضاح ایتدی ، لکن بر نورلودیکله ممدی . او زومسنز ،
او فاندسز قیریس سفیرنه بیل مانع اولامادی .
سرادانله ایسه هیچ سوز کچیره ممدی . بو دورک
ابتدالزنده او یله دردردور برکن عجمه حرب آجیلنجه ،
عجمستانه قوس قوجیه بر اوردو سوق اولونجه حیرتله
دوشدی .. پادشاهندن اک کوچک فردینه قادار
او محیط هنوز صوقوللینک او بویوک سیاستی ادراک
ایده بیلیز بر اساطیه ایرمه ممدی .

بویله اولدینق ایچون ظاهرأ بو عظمتنه رغماً ،
او قوجیه عثمانلی سلطنتی ده باطنأ چوروک ایدی ، چونکه
تمل متین قورولیلوردی ، اوکلشی کوزل ، او اوستون
کوزی قنوحات اصلا تثبیت ، تأیید ایلیوردی ، نوکر
یا لکن زورلرده چادر قورومش ، موقت اولور بوزلردی .
صوقوللی بو دولت ایچون او بویوک امللرندن ،
تصورلرندن هیچ بزنی قومدن فطه چیارمادن بچونانه
بر سو قصدک قرائتی اولدی ، رحمت رجانه قاووشدی .
فقط عجیباً سرادانلک او صورتده طاعتی ، حقیقته
آچی حیاته سنان باشا کوشکنده :

بیارم ، ای اجل ، بو کبجه بکا یاغ آل

دییه عزیز بر خاعه چکرکن نهایی اضحلاله وارن

درین تهکله مرعوض قالدق . بوسوزشناک تاریخیمز
جله تک معلومیدر . اونلرده بزده دولت اعتباریله
چکمدار بزه کوره :

لال اولورسک ؛ دیکله سهک بر نقره تاب سینه دن ،
بر صیغه آچسهم آغلارسک کتاب سینه دن !

دییه بیلیز ، ماضی بزه ، ماضیده کی غفلت بزه بانار ،
یا قیله بیلیز .

۱۹۰۷ ده روسیه وانکتله اتفاق ایلیوردی ،
آرالزنده ایرانه دائر بر معاهده عقد ایله بوزلردی .
بوملکتی اوچ منطقه به آبی بوزلردی ، شمالی موسوقولرک ،
جنوبی انکتیلرک نفوذلرینه ، جلول مصاحفانه لرینه
وسطی ده بیطرف بر ایلوردی ...

فقط اوزماندن بزلی حرب جموی ظهور ایتدی ،
جهان دیکشدی ، روسیه دولتی بر اوزون مدت
ایچون اورتانن قالدنجه اسکی چالمر بارداق اولدی .
(لوندره) حکومتی او معاهده بی بر طرفه آتهرق

ایران ایچون ده مسمود ، ملی غایله ده موافق
کلیر ، استقبالی ده امین حاضرلار بر طرز اذازه
ماسارلادی و صوک خبرله کوره بو نصوری تطبیقه
بیله باشلادی .. بو مظهریک باعث شودرکه پای
نختمزه مواسلنتی ، بر جوق تاریخی ودینی خاطرلر
مناسبتیله ، قلدن آتیشلادیلر شو بلند پای عجم
شاهی او کجکلکینه ،

زائنده بویوک بر فضائل سیاسی کوستردی ، وزیرلرک ،
مستشارلرک ، ارکان حکومتنک ممتیله ، هر نه صورتله
اولورسه اولسون کوستردی ، طالع سلطنتی ائتلاف
دولتلیرینه ، بالخاصه انکتله به ربط ایله دی ، بکلدی ..

هر تشویقه ، هر دولایه ، هر اوپونه رغماً بو قناعتدن
چایمادی ، بو سیاستندن دوغمدی . آلمانلر بر معناد
ابتدادن طهران امور مخصوصیلرله دول بر دیلر ،
اطرافه آووج آووج آتوتلر سر دیلر ، حتی بزده
بودالو بر لره بر لحظه قسماً اشتراک ایدر کی اولدی .
بوتون بو امکار بوشه جیقیدی ، ایران شاهی ده ،
ایران حکومتی ده دوغرو بولدن آیرلادیلر ، طایف
القا آتمزدن تک مضطر قالدنجه آلمانلری

پای مختلرینک تاب ، بشارتی ایلیدلر . اینته بزکون
بو ماقلا نه ، بودوراندیشانه حرکتلرک نمره سنی درک
اقتطاف ایلیوردی . بز بویله فلاکتدن فلاکتنه ،
ضایماندن ضایمانه مرعوض قالدق هر کون یکی بر
مصیبتک تحذیرله باشمزی بردن بره وودر برکن اونلر
ملک محروسلرندن بر قاریش بر ضایع ایتدکن
ماعداً حرب مومیدن اول آلدق لری یاره لری بیلله
صارمغه موفق اولیور ، جدأ اقبال ، جدأ استقبال ،
جدأ استقلال صاحبی بر دولت مرتبه سنده بو کملک
چاره لرینی بویولر .

کیمدن کیمه شکایت ایچون حقمز واره کندی
دوشمن آغلاماز ، بر کره خریطه بی کوز اوکنه
کتیرمه دن ، بر کره تاریخی پیش تپمه آماندن ،
بر کره حلازه اولسون باقادن بو هر ج صرح جموی به
قاریشمده ،

آلمانلره

بویله صیقی صیقی به بل باغلامده نه معنی ، نه حکمت
واردی .. فی الواقع بویله یابان بز ، نوکر دکل ایدک ،
عثمانلی حکومتی نامه بر شرمزه ، بر چته ، بر اوچاق ،
حاصلی ، باشمزدی بر بلا ایدی . کیم ونه اولورسه
اولسون ، اولان اولدی ، جزایی بز چکدک ،

مقدراتی او یله یاغان اللره تودیع ایلمه درک آتی بی هیچ

بولاره گشتندن منع ایدمه دی .
دور قانونیده سلطنت عثمانیه لرومندن زیاده بوموشدی ،
آفریقا ، آسیا ، اروپایه یابشدی . ماجارستانی ،
جزایری ، عربستانی ، عراق ، آذربایجان کوز اوکنه
کتیریکیز ، او نه یابانسیز بر اقلیم ایدی . پادشاهن
خریطه به شویله بر باقنجه :

ملك موروثم نهدر ؟ دنیا دكل کافی بكا ،

دییه بیلیر ، حتی روایت اینتیکلری کی « دنیا بر جهانگیره
کفایت ایدم بک قادر واسع دکل ایش ؛ » طرزنده
اظهار تأسف ایلده بیلردی . . بوجره توسیع ممالک
ایستادن سوکره بر حکمدار ، بر حکومت یکیدن
فتوحاتی دکل ، او فتح ایتمش اولدینی بر لری تنظیم
ایتمک دوشونم ایدی ، حتی بو بولک ، سندی سیاست ،
ایدی سطوت بویه تحق ایلردی . صوفوللی بوحقیقی
کوردی وسویله دی ، فقط سلیمان قانونی به آکلانجه
وقت ، فرصت بولامادی ، - قنار هنوز صهای ضرور
ایله توتسولیدیلر ، - سلیم ثانی به اون بش سنه متادیا
ایضاح ایتدی ، لکن بر تورلودیکلنه مه دی . اولزومسز ،
او فائده سز قبریس سفرینه یله مانع اولامادی .
مراد ناله ایسه هیچ سوز کچیره مه دی . بو دورک
ابتدالنده اویله درد درور برکن عجمه حرب آچیلنجه ،
عجمستانه قوس قوجه بر آوردو سوق اولوتجه حیرتله
دوشدی . . پادشاهندن اگ کوجک فزینده قادر
او محیط هنوز صوفوللیتیک اوبو بولک سیاستی ادراک
ایده بیلیر بر احاطه به ابرمه مشدی .

بویه اولدینی ایچون ظاهراً بو عظمتنه رغماً ،
اوقوجه عثمانی سلطنتی ده باطناً چوروك ایدی ، چونکه
تمل متین قورولبوردی ، اوکلیشی کوزل ، او استون
کوردی فتوحات اصلا تثبیت ، تأیید ایدلیوردی ، تورکلر
یا لکنز او برلده چادر قورومش ، موقت اولور یورلردی .
صوفوللی بو دولت ایچون اوبو بولک املریندن ،
تصورلندن هیچ برخی قومدن فطه چیقارمادن بجنونانه
بر سوء قصدک قربانی اولدی ، رحمت رحمانه قووشدی .
فقط عجیباً مراد ناله او صورتده طائلی ، حقیقته
آجی حیاته سنان پاشا کوشکنده :

بیارم ، ای اجل ، بو کیچه بکا یاغ آل

دییه حزین بر خاعه چکرکن نهایی اضحلاله وارن
او ایران سفرینی خیال میال کوز اوکنه کتیریکجه
او قوجه وزیرک نصیحتلرینی خاطر لبور میدی ؟ هیچ
صانماز . .

چونکه اوندن سوکره صوفوللی ده ، صوفوللی
سیاستی ده اونودلدی ؛ تنظیمات ، اصلاحات اندیشه لری
بر طرفه آیلدی ، بر معناده فتوحات ایلده اوغراشدی ،
حتی کیتیکجه اروپا ایلده اوغراشقی ، چارپیشی کوچ
اولدینی آکلایشینجه ، او طرفدن هر میتملر یوز کوستردیکجه
شرفده ، عجمستانده بو احترامی تسکین ایلده چاره لری
آزاندی ، عجملرله بوشی بوشنه ووروشولدی ، دوردی .
بر آراق احمد ناله ژماننده ، ابراهیم پاشا ناله اوسیا سیه
خفیف ، جیت قیرلدی صدارتنده ، موسوفله متفقاً
ایرانک علیه یله بوروندی .

بوتون بو غفائلر سائقه سیله بوابی دولت اسلامیه
هر خصوصده بر برینه ظهیر اولتی شویله دورسون
بالعکس داغما خصم اولدیلر . وقتا که اروپا شویله دیکیز
اوروپا اولدی ، داغلا تشکیلاتی بیتیردکن سوکره
خارجه کوز دیکدی ، صالدی ، صالدردی ،
دولتله ایراندن اول بزی ، بزدن سوکره ایرانی
خیر پالادیلر ، ازدیلر ، ووردیلر ، آرتق بر بریمزله
اوغراشقه وقتزده ، قدرتمزده یوقدی . ایشته
آزاندکی او مغشوش دعوی بویه فضل اولوندی .
او نزاع بوضورته بیتدی .
بر ایکی عصر هر ایکیمزده بو غائله ایچنده
یووارلاندق . بوسفر هر ایکیمزده داها باشقه ، داها

اولورسه اولسون کوستردی ، طالع سلطنتی اشلاف
دولتلیته ، بالخاصه انکرتیه ره ربط ایلده دی ، بکلده دی . .
هر تشویقه ، هر دولابه ، هر اویونه رعماً بوقناعتمندن
چایعادی ، بو سیاستندن دوغمدی . آلمانلر بر ممتاز
ایستادن طهرانی مأمور مخصوصله دوله بر دبلر ،
اطرافه آوج آوج آتوتلر سریدیلر ، حتی بزده
بودالور برله بر لحظه قسماً اشتراک ایدر کی اولدق .
بوتون بو امکل بوشه جیقیدی ، ایران شاهی ده ،
ایران حکومتی ده دوغرو بولدن آیرلادیلر ، طایفه
الفا آتمزدن بک مضطر قانجه آلمانلری
بای مختلرین قاپی مینشاری بیلدیلر . ایشته برکن
بو طافلانده ، بودوراندیشانه حرکتلرینک ثمره سنی درگه
اقتطاف ایدیلورلر . بز بویه فلاکتدن فلاکت ،
ضایعاندن ضایعانه مرورش قلازق هر کون یکی بر
مصیبتک تحذیله باشمیزی بردن بره وور برکن اونلر
ملک محروسلرین بر قاریش بر ضایع ایتدکن
ماعداً حرب عمومیدن اول آلدق لری یاره لری بیله
صارمفه موفق اولیور ، جدأ اقبال ، جدأ استقبال ،
جدأ استقلال صاحبی بر دولت مرتبه سنده بولسک
چاره لری بولیورلر .

کیمدن کیمه شکایت ایچون حقن وار ؟ کندی
دوشن آغلاماز ، بر کره خریطه یی کوز اوکنه
کتیرمه دن ، بر کره تاریخی پیش تدبیه آماندن ،
بر کره حالمزه اولسون باقاندن بو هر ج و سر ج هموی به
قاریشقمده ،

آلمانلره
بویه صبی صبیقه به بل باغلامقده نه معنی ، نه حکمت
واردی . . فی الواقع بویه یابان بز ، تورکلر دکل ایدک ،
عثمانی حکومتی نامته بر شردمه ، بر چینه ، بر اوجاق ،
حاصلی ، باشمزدده بر بلا ایدی . کیم ونه اولورسه
اولسون ، اولان اولدی ، جزایی بز چکلک ،

مقدراتی اویله یا مان اللمه تودیع ایدمه رک آتی هیچ
دوشونمه ی غافلر ایچون نه الیم بر لوحه عبرت !
فقط او برلنده نه سعادت ! اگ مبارک غزایی اونلر
ایتمش اولدیلر . .

علی کمال

دور فضاحتده سیاسیات کی ادبیاتزده ،
ولو اونسندمه اولاسدهده ، بنه آلت اوست
اولدی، دییه کین کون پیام ایتمزده برموآخده
سرد ایله دکدی. او دور لطیفه طادی برنورلو
دماغلرندن چیقمايان کنجلردن بری بومطالعه ضرندن
پک قوشقولانیور ، خلوص فکر بزه ، نزاهت
بیانزده اولسون صورت ایتیه برک قوف بر، ژدا ،
چیرکین وشاریق برادا ایله بزه قارش حاسن
تمریضلرده بولونیور ، ذاتا بزده بو فرصتی
پکلیوردق . قورصاقلری اوجاغک اوتهدن بری
تعمیرله مألوف اولدنی ایچون بو طالسز ملنکه
ناربخنده اک قارا صحیفه لری تشکیل ایدن اوشوم
اولدنی قادر محدود دورده مطبوعاتزده حالا
یارداقلیق ایتله ذلندن برنورلو کوری قالمایان - معنای
لطفی ایله - بو کوفته خورلره بعض آجی حقیقتلری
صویله ملنکه زمانی کدی، صابزه، فی الحقیقه، فنکرک
دینکاری کی، « معده منق » بعض مخلوقاتهده ،
حق بعض انسانلرده بوتون دیگر اندیشه لره تقدم
ایلر ، فقط اومت ساقه سیه کوز کوره کوره
قارابه آق دیک، ذاتا آلداتیه آلداتیه ادراکندن
تجربید ایدین بوزوالی خانی حالا آلداتیه چابالامق
روایدر ؟

وقتیله اتمادورتق بوملنکه مقدراتی بدغصینه
کچیردی ، یالکز سیاسیات ، اقتصادیات ایله
اکتفا ایتدی ، ادبیاتیده انحصار آلتنه آلتنه
قالیشدی ، صکرز عمومینک سیاسیاتنی طلعت ،
اقتصادنی قارا کمال ، ادبیاتیده کونک آب محلولی
تخیل ایلوردی . کونک آب محلولی که عادتاً

ایس علی الله بمستکر
ان یجمع العالم فی واحد

مدلولنه ماصدق بر قطب ایدی ، نورکلکک عافی
پبری ، پیامبری کسیدی ، نورک دینلنه ایسه
موجدی، مجردی صاییلدی، برنورکجه یازاردی، فقط
کوش ایتسین اوله سوز قولقلر

شیوه به منایرندن غرابته قادر هرخلقی
ارتکاب ایلردی، مثلا ، ادب بحر ، منقد کی
هرن کله لری لسانزدن چیقارمق ایستردی ،
اونلره بدل ادبیاتی ، یازمچی ، تنقیدی کی
عجیب ترکیب لری ، زلت وذلترینی نظر اهتیاره
آلادن، قوللاردی. لکن داها بو یوک برخلط
ایدرک « تنقید ایتشدر » . مقابل (ره آیزه
اولشدر) یازمقدن چکنزدی، بوبله بره نشوش
ایدی. فقط ایتسه بو منشوش مطبوعاتزده ،
ادبیاتزده برنوع نبوت اداسنه قالیشدی،
حال هان :

عرش اقدس سر ، ای عرشجویان خیال
استواکاهن تماشا ایله یک رحمانک

دیدی ، مطبوعاتزده برچوق چاناق یایلیجی لری ده
اوکا سرفرو ایتدیله ، حتی بیعت ایله دیله ،
استبداد ، انحصار واریا ، بز آغز آچامازدق ،
قام اوینا نامازدق ، حق تحریر بزدن محروم ایدک ،
اونلر ایسته دکلری یازارلردی ، سوبلرلردی ،
نورکی بی بریاد ایدرلردی :

چقدقچه لسان طبیعتندن
الیه دوشر فصاحتندن

بولسانک سلیقه سنه جزئییه واقف اولانلر
تسلیم ایدرلر که نورکی دینز، فقط (کورکی)
دینیر ، (ادبیاتی) اولماز، لکن (محله یی)
اولور ، (ملیجی) تمیری قادر تورکجه ایچون،
تورک ایچون چیرکین و تقبل نه واردر ؟

اتحاد و ترقی اوجاغی کی بیقیمقدن باشقه بر
معرفتی اولمایان برکروهک استبداد و انحصارینه
اوغراما بیدی، بولطف نورک، من بو یابانچی ،
بو یله ایکنج ترکیبلره ، کله لره دولاریمیدی ؟
هریکه (سهول) کله سنی لسانزده آلمشز، (قولای)
دییه مقابلی وار ایکن هر نه لزومه منی ایسه
آلمشز ، فقط شمیدی بو کله یی (سهول) دییه
غلط برشکلده صوققدنه نه فائده تصور اولونور ؟
اوزمان (سهول الحصول) ، (سهول البیان) کی
ترکیب لری ناصل اوقویاجنزه ؟ مصدر اولدنی ایچون
(اسلام) کله سنی (مسلمان) معناسنه قوللانی،
(مسلمانلر) برینه (اسلابلر) دیکله خطا در .
لکن لسانزک فصاحتنی کونکندن باطله لایان
بو غلطلری تصحیحه قانارسه کنز ، وای
باشکزه ! عرب وهجم دوشکونف ، تورک
دشمنی ، ملیت معارضی ، حق وطن خانی هب
سزسیکنز ، ملیجی ، نورکی ، قهرمانچی ، حاصلی
ظاهرأ محشم ، مطمئن ، فقط حقیقتده دوزمه ،
ساخته ، محظی برسوری اوصافی حائر اولانلرده
اونلردر .

قوجه ادبیاتی قواهد فصاحتدن بری ده
« سحت الفاظ » اولدنی بیله بیلمیور ، مسلمان
برینه اسلام ، (سهول) بدل (سهول) دیکله
(اصل) ی مدایله یازمقدنه فصاحتسز لک اولدنی
ادراک ایدمبور ، چونکه مثلا جودت یاشانک
« بلاغت عثمانیه » سنی تدقیق و تنبیح ایتکی تورکلک
یاقیشد براماز که . . . ذاتا بو اهرمان قیرنیلرینک
اک بابا بیکیترلی منتظم بر اهدادی تحصیل
کورمه مشدرلر ، اوله یا ،

دقت ایسترسک آرهه و برآرهه
بر اولو آستانه ، بر بابیه
کعبیه و برمه سیدی آرهه سنی
سجده انگیزی کیمسه عجرابه

حریف آرقه سنی اوجاغه دایاقدن صوکره باشقه
نه دوشونه بیلیردی ؟ نه دن قورقاردی ؟ حالده
اولو آستانه هر فرصتده ناصل خلوص چازه حقیقی ،
خدمت ایدیه بیلیجکی آراشدر بر . مثلا حکومت
سابقه نلک کلیدی کوزل بر تبلیغ رسمیسنده کی
فصاحت و بلاغت خطالری بوبله آیلرجه صوکره
بولور، تحنیر و تدابیل ایله میدانه وورمق ایستر،
لکن غزیه سنلنه داها دونکی بر ایش مقاله سنده :
« فقط بر اهل بزه (نردن) ایلری کلیدور ؟ »

کی حوصله به صیغماز بر شیوه سز لکی کورمن ،
کورسه ده قاله آلاز ، آه ، او حکومت سابقه
بوکی ؟ بوملکنده ادبیاتکده ، سیاسیاتکده ،
هر معرفتکده ، هر فضیلتکده ما حیسی اودر .

بوملنکه نچانندن ، بوملنک سلامتندن چی
نه هزیمتمز ما بوس ایتدی، نه ده دیگر فلاکتلر بزه
نادر ایسه چکیلسک، من ای نصیبه دهر !

فقط کنجکلکدن ولو ذلیل اولسون بر حزبک بو
حسزانی، بو حقیقتسز لکی، بودولتی باطلر انلردن
اولسه ده، قوی به اولدنی، محبتی، اوله برکنای
اولاسه ده ضعیفه قارش نبرودانه خصوصیتدر .
فی الواقع :

کچری خاطر دن اوطاقی کونلر ؟

دینسه ده بوشباب نازنین ایچون ادبیاتک اودوره
انحصار و سعادت کی ، ایچون و ناصل کیدی ؟
فرصت دوشونجه اواسراری ایکنچی بر مقاله ضرده
فاش ایدم چکنز ؟

علی کمال

شرطری

اخذ اولدینی حالد

نی آینی ۵۰۰ اوج آینی ۳۶۰ غروش
۶۸۰ ۳۵۰

استانبول پیام - صبح

۱۰ پاره

زوالی ساعت	
طلوع شمس	۰ ۴۷
اوکله	۱ ۱۰
ایکندی	۰ ۰۵
آفتاب	۸ ۱۵
یانسو	۱۰ ۰۲
امساک	۳ ۴۶

رمضان مصاحبه‌لی

نافع برتالیف

اوراده مسکله ایله ، ادا ایدرلدی . حسین بن اسحق درک : جای ایچ ، طمی کوزل ، آزیجی آبی برادر ، سو ایله قاشادان زما آجینی کیدر ، نازده ایکن دوکولور ، صیبا سوپه توپور ، شربت ارلور ، حرارت باطبه نافعدر ، قنی تصفیه ایله .

بض اطباء نظر آده : جای طولاً ایله ایلی اوق قاردر ، پارتی ، صیدوستامک به بکوز ، پونجه منده ، فایت لایمت واردور ، لطیف زایله لیدره چیریک آچار و فندقی کپی به نش و بربر ، لکن قارنی پک ایچده ، برارچه اوقولورسه قیریلیر . چین اهالیسی بهار ، سو منده پارتی آیدرده سوکر . جای کولکده تور و تولور ، طوبره ن ، یا قوروشونده معمول نظرله توپارلر ، آغز لری حکمجه باغلا تده سوکره دیار ایچده بولارله . چای ایکی نوعی واردور : اخضر لور ، اسمر . اوق . روایت اولونورکه دیار چین اهالیسی چای استعمالده دیار مند اهالیسنک آفونه بیتلاری قادر ، نه کله اولدیلری ایچوق مند حکومتی چایله کلی کرکهرسمی آلاقی خزینه سنی دوله بربرمش .

ابو الخیر افندی بواضا حاقده سوکره چایله صورت ظهورینه داتر شو ماسالی نقل ایلیور : « پادشاه چین خواص و قدر باندی برینه فضب ایدر و نمک تده اخراج و بر بیایانه اقی و اجلا ایله فرما ایدر ، اول شخص مضروب دستسقی و زیاده معلول المزاج اولوب بیایانده آج و سرکردای کزوب تشارل ایده چای بر لسنه بولامادیندن بالضرور نیات ارضده تشارل و دفع غلبه جو عا عزیمت ایدر اول اطرافده « چای » دین اوقی بولوب آندی . تشارل و استعمالی عادت ایدر بر بقدر زماندن سوکره کنده و جودده آثار صحت مشاهده ایدر چهره سنده صفوت بالکلیه ژئل اولوب حسن صورت و کمال صحت مشاهده ایدر . بوماً من الايام اول پادشاه چایله مقربین و اتباعنده بری مزور شخص منقین برترقب ایله کوروب دنم علت و تحصیل حسن صورت ایته کتی پادشاه چینه نقل ایته کده ، پادشاه مزور تعجب ایدر شخص مزور بولور . ضرورینه احضاری فرما ایدر صحت مزاج و حسن صورتی کوروب کفایت حاندن ژئل ایته کده اول دخی سرکده اقی بیاه و نیات صومله خانیت و منافع ابراد ایته کده اطباء زمانه احضار اولونوب نیات صومله خاصیت منافی تجر به سنه فرما اولونور . صاحب رساله شریف ، أخذ لردن آیدینی

رمضان مبارک ، و زینر ایچوق بر غفران آیدرکه زهد ایله ، قوی ایله قیولیر ، راقم الحروف کپی معصیت ساحلری ایسه نامل ظاهر مغفرت اولایلیر ؟ سکرانه کویتره بیلجکری نزهت و سلامت دکل ؟ ایسته بوا مینا درک بی بوشر مغفرتده اتقایی اسلامده کوشه و بوجانده قلمش اثر لری تفتیق و تنبع ایدرک قارنریزه طایفه سوق ایله دی ، بو خدمته ، فضولیتک دیدیک کپی :

اومضان اولدرکه روز حشر محروم اولام چشمه وصلک و بر من تشنه دیداده سو مثلا داماد زاده ابو الخیر افندی که ۱۱۴۴ ما بخنده مقام فتوی احراز ایله شدور ، احمد ثالث درویشک مدز فضل استنددر (چای) دیدیکمز نیات داتر حاضر فقط نافع ، حق غریب اولدینی قدر نافع بررسله یاز شدور ، بوساله بیدرک قارنریزه طایفه ایسترد .

بو اثر تاریخ ادبیاتده کورده آرزوق بر اجمتی حاترد ، چرا که مثلا شوپه عربجه بر مقدمه ایله باشلار :

« الخیر الادی خلق الارض وزینها بالنبات النافعه ليدفع اهلها علی طباع متباعده و متخالفه . . . . . »

لکن بو عربی شونورکجه ایله تفسیر ایله : « ح نا معدود حضرت واجب الوجود جناب لینه ، برار درک روی خبری انواع نیات نانه ایله تزین ایدر بی الساقی شرف اطلاع بابام اشیا ایله رسیده حجه تصوی ایله دی ، درود نام درود اول طبیب دارالفقای شفاعت طمی حضرت لینه اوسوه که شان ایت نفاشه نازل اولان تر آق عظام و فرقان کریم ایله . . . . . » بواشلانجه ، بونجه ، نندن آکلا . شایرک بوئر نیات ، هیچ دکاسه نیاتانده بر فصله داترد .

ابو الخیر اچر افندی علماده اولدینی ایچوق نیجه زمانه علم طبیده اوغرا شمش ، سو کورویکی نیاتک خاصه لری ، منقطنری آراشد برمش ، بو سابقه ایله . « چای » ذیکری « اوزاق » که خواص و منافع تجر ب ایدرک « انوال اطباء متأخرینه » ، مطابق بولش اولنه :

« حالا زینت افزای اریکه سعادت و رونق آرای برسد و زادت ، نظام آور امور ، تدبیر فرما فرمای مصالح جهورد ، دستور ، علم ، وکیل مطابق پادشاه مدوح الشیم ، مجمع العلماء ، صوفی الفضلا ، محب الاقبا ، ملاذاترا ، سخی خلیل الله و لوالده افندی : حضرت لریک مزاج سعادت

«حالا زینت افزای اوبه که صادرات و رونق
آرایی برسد و وزارت، نظام آرد امور، تدبیر
فرمان فرمای مصالح جهود، دستورا نام، وکیل
مطلق پادشاه مدوح الشم، جمع العلماء، صریح
الفضل، حب الاقبا، ملاذاترا، صبی خلیل الله
ولی المم افندی، حضرت بیک صیاح سعادت
امتزاج فریته صیوم چنگ و به هر ارزنده اسامه لی
مناسب کرد که بکلی ...»

توجه ابراهیم پاشای محترم بالکسر نمم کی
شاعر لری، راشد و صام کی هم مورخ لری، هم
شاعر لری دکل، بویله ملا لری، شیخ لاسلا لری
بینه مداح عظمت و احتشای پیامش، قنطع من
الماک بردن کوکه حتی وار:

مشهوره که ظاهر اول از جهات خراب
ایلر اوقی مداحنه طامای خراب

هر نه ایسه، ابراهیم اندی فارسیه، لایحه ده،
فرنگی ده بر جوق، مأخذله صیاحت ایدرک
پوشای رساله منی تألیف ایلر صدر زمانه کندی
تدبیرجه «دستاورز دامیان» بیلار. جای «جم
فارس» و «الف مقصور» ایلر ادویه مشهوره
منزله ده بردوانله اسمی امش، قنطع جامه من،
شواج، اختیاروات، کی کتب طبیبه، هیچ
ذکر اولوغامش، آتجاق (ایریمانی) کوره
جای انواع نباتاتده بر فوع اوتدره چین
ولایتده (بتر) اهالیسی او اوق قویاروب
توروتورلر، وقت حاجنده سو ایلر شربت
پایارق ادویه صیبه همانده قوللایرلر. بعض
مضروالک مضرتلری اونکله دفع ایدرلر.
(بیت) اهالیسی شرابه جوق مبتلا ایدرلر،
رفع مضرت کتوله ایسه جای امتالسزده. هند
تاجر لری جان (بیت) ولایت کونور بر لری،

صیاح و حسن صدوری کورب کت
حاندق مؤل اشده که اول دخی سرکده منی
بیایه و نیات صیومله خایت و منافعی ایراد
ایشده که اطباء زمانه احضار اولونوب نیات
صیومله خاصیت منافی تجربه صنه فرمان اولونوره
صاحب رساله شرقی، مأخذلرین الهی
پوشای اوزون اوزادی به ذکر الهی کده
سورکه هر بیلر کپوز، ازلر کده جوبانه داتر
طاه لری نقل ایلورده دیورکه:
بر لاین مؤنه کوره چایک اوج نوع عنلره
منفقی نظیر:

اولا، همه خسته لری ایچون بر آرز شکر
ایله جای مطبخک امتحالی فایت ناندور.

«اهالی چیلر بو مطبوخه مداوت ایدوب
مضرتده اطاعت عظیمه ده معاددا فضیلت مضیانی
ادرار بول ایله اخراج ایله دیکر جهتی اولنورده
علل صیاقیه وسائر علی رذیله معدنک ظهوری
نادرده.»

ثانیاً، باش آهر بیلر، جای روح حیوانیه
وباشه زیاده قوت وربر، انجیره فاحشه ک
صمودینه مانع اولور، ذمی و فوی نصابیه
چله منی قویه بیلر، واتما اوقی منع ایلر
اوقی سوزلندن نجات ایدر ضروری ده منم ایلر.
«نچه و نوبیه دایرلر کتله مشغول
اولار بو مطبوخه مداوت ایله جوق کبجیلر
اوبمازلر اوقی سوزلنده صب و ضررتی ده چکملر
ثالثاً، بوبرک و نقریس عنلر بیلر. جای
بوبرک، مثانه وسائر بوقی انضای تقریبیه
قوت وربر، بحر لری تصفیه ایلر، اسباب
ضرری دفع ایدر. بونکچوندره اهالی (چین
و سن) ده بو هنلر نادرده.

ایشته بو شیخ لاسلاک چاه داتر بر دیکر

پیام ایام

اصق بالنگانه ظامری علی رضا بکله ستوق
انته ایزه ایکی کوندر دوج ایله دیکمز نایمی،
قنطع شمدی به قاندر بزده کوروا ده بر طرزده،
بر طرز صمیمیه تاریخی مقاله لری اوقی یانلر البته
قائل اولورلر که ماشی «عمانی بزده مادنا بر حرم
عصمت کی مسود قالدرد. ق الوانغ (ادریس
بتلیس) ده، (هفت پشت) ده (هاصی)،
صیومله صیومله قاندر تاریخی صوری بر صورتده
پازانلر اولمش، قنطع ماضیمزی صفحه صیومله
توتوق کر بزکاملرله پاشان اولامش، ملاحده
ثالث دوری شویله بر قوش بانیسی توتوق مورخ لری،
حق احمد فرقی بکله بیلر کوستردیلر، راقم الحروف ده
الله سوکله بر آلیف مده کرک اوپادشاه لری، کرک
داما اینکله خارجی سیاست لری بر بنده مدار بحث
ایتمده، حق الاضاف سوکله بیلر، علی رضا
بکله پادشاهی کی اوصفیه تاریخی صیومله
صمیمیت لری بویله شیرین بر بیای ایله عرض
ایده بیامکله باشقا بر کیمسه به مسر اولادی.
علی رضا بکله اله صحر انکیز بر مصباح
عرفان آلمش، سعده آبادک، خسرو آبادک
وسائر بکله الله لوش، فقط الله لطیف تزحتکا.
هلری بزده آجیور، کزدر بیورده بالفرض اونه
قافله شمره، حبش زاده رجایی و از نجیه به
قادار فقط ره بر دوزور بزم حامی کی، لیب کی،
طبیب یحیی چاهی کی الله کزیده شاعر لری
ذکره وقت بولامور، چوانک بودولله ثروت
شاعرانه سنه حیران اولانی تکون کل.

وقیه بوسه، بزده داغ دل
او شوخ غنچه ذلک زوی لاله
دین حامی اوتور بیلر؟ حکاکه
چاهی شهید علی پاشا ایچون «نور علی بر حبیب
علی» وصفی بر یانوت خانه حاک ایلر، یحیی

چاهی بوخام ایچون مادنا بر نصیده سو بکر شو
بیت معمور:
آیت نوری یازوب صاف نزل یانوته
طاندی انکشته داماد علی پاشا خاتم
اوندرد. لیب ایسه:
نظمده امتحان ایدم نظم دیکری
بزم سخنده واری عجب کوه لری
دانشه ایتدی لجه سنه آب کوری
وصف ایله کج روی مرتکک دایری
دولر دو کوهی خانه کوه نازده
دین استاد ایدر حقیقه علی رضا بکله تصویر
ایتدی کی بودور دلارک شدر لری، شاعر لری
شوق و شطارت ایچنده بوزلر.

حلیسی، قائم بر بوسه درکن مدارندن
صاردهی کردن صمیمیه ظلم و بیار آدی
یا بز پوشمر لری صرف کتله لری بیلورز،
اونلرک بستر لری ده وارمش که آناه شوق ایله
عکس ایتدی که سعده آدری چین چین جیلانیمش.
مثلا (دوره تم زنگور) شو شرق اونوروش
کیم دیر سکا سردنتر خوبان کرک کله
بو حسن ایله سن طاله سلطان کرک کله
ای غنچه نشکفته آبل، باغ جناحه
بر ترک کله، سن دخی حیران کرک کله
پاخود (در مقام اصفهان) شو لشیده بزم
اولونورمش:

اکت ایدر سم دخی ماغ ادری
بولام سن کی بر غنچه فی
دولاشوب زرم دایر عیسی
کوره هم، سنجلین بر صمی
بولام حسن ایله سن شوخه بدل
بر کوزم یونوروشی کوه صیه کوزل
آره اسلاقر بویله نغمه ساز امثلر.
ایتدی که امیر ناله بزهی، هی زمانه هی!